
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Beköszöntő	1
Hazai információ	
Előzetes jelentés az influenza A(H1N1)v - vírusfertőzéssel összefüggésbe hozható halálesetekről, Magyarország, 2010. január 15.	2
Fertőző betegségek adatai	8

Epidemiológiai Információs Hetilap

BEKÖSZÖNTŐ

Tisztelettel köszöntjük az Új Esztendő kezdetén az Epinfo most induló 17. évfolyamának Olvasóit!

Gyorsan változó, rohanó világunkban 17 év bizony hosszú idő. Így van ez az Epinfo esetében is: fő céljait megtartva az időközben bevezett változásokkal az olvasók, a hazai szakmai közönség gyorsabb, korszerűbb informálását igyekezett elérni.

Alapítása óta szakmai információs, továbbképzési, gyakorlati tanácsadó szerepet vállalt fel és teljesít, széles körben ismertette a hazai szakemberek részére az új epidemiológiai fejleményeket, eseményeket.

Míg kezdetben maguk a friss információk voltak nagyon értékesek, napjaink hírözönében a felelősségteljes szelektálás jelentheti a fő szakmai segítséget; ugyanakkor a témaválasztásban az aktualitások prioritása, a hitelesség, megbízhatóság, gyorsaság, a közölt adatok és események vonatkozásában mindvégig alapvető elvárásként szerepelt. A szerkesztőségi megjegyzések, háttéranyagok szakmailag kontrolláltak.

Az eltelt 16 év alatt 7172 oldalon áttekintésre került a napjainkban érdeklődésre számottartó járványügyi, fertőző betegségekkel kapcsolatos problémakör teljes vertikuma, az adatok, a sajátosságok, a trendek és a változások, valamint a hazai teendők.

Igen nagy örömünkre szolgál, hogy az Epinfo az évek során széles körben ismertté vált, heti kiadványait és különszámait használják a napi gyakorlatban (pl. védőoltási és más módszertani levelek) és hivatkoznak rá. Tekintettel arra, hogy az Epinfo-ban szereplő anyagok – a kiadvány forrásként való feltüntetése mellett – szabadon felhasználhatók, igen sok, egyre több fórumon, közleményben, kiadványban jelölik meg forrásként.

Az Epinfo 17. évfolyamának olvasóit ez évben is hetente friss, megbízható, napi gyakorlati tevékenységüket segítő és orientáló információkkal és adatokkal szeretnénk ellátni.

Eredményeket hozó boldog új évet és jó egészséget kíván Tisztelt Olvasóinak a Szerkesztőség!

HAZAI INFORMÁCIÓ

ELŐZETES JELENTÉS AZ PANDÉMIÁS INFLUENZA A(H1N1)V VÍRUSFERTŐZÉSSEL ÖSSZEFÜGGÉSBE HOZHATÓ HALÁLESETEKRŐL, MAGYARORSZÁG, 2010. JANUÁR 15.

Az influenza pandémia veszélyének felismerését követően, április 30-án **az országos tisztifőorvos elrendelte** a pandémiás influenza-gyanús esetek – köztük a halálesetek – **bejelentési kötelezettségét. Az adatok gyűjtését az OEK Járványügyi osztályán** végezték. Minden gyanús esetenél **kötelező** volt még a beteg életében vett klinikai mintával vagy a halál beálltát követően a boncanyagból vett mintával elvégezni **a virológiai vizsgálatot.** Az influenza-gyanús halottak virológiai vizsgálati kötelezettségét a 2009. augusztus 10-én kiadott új mintavételi stratégia nem érintette, az a továbbiakban is megmaradt.

A pandémiás influenzával összefüggésbe hozható halálesetnek azokat az eseteket tekintették, melyekben akár a beteg életében vett mintában, akár a boncanyagban **PCR vizsgálattal kimutatható volt a pandémiás influenzavírus.**

2010. január 15-ig **80 haláleset**re vonatkozóan érkezett bejelentés az OEK Járványügyi osztályára.

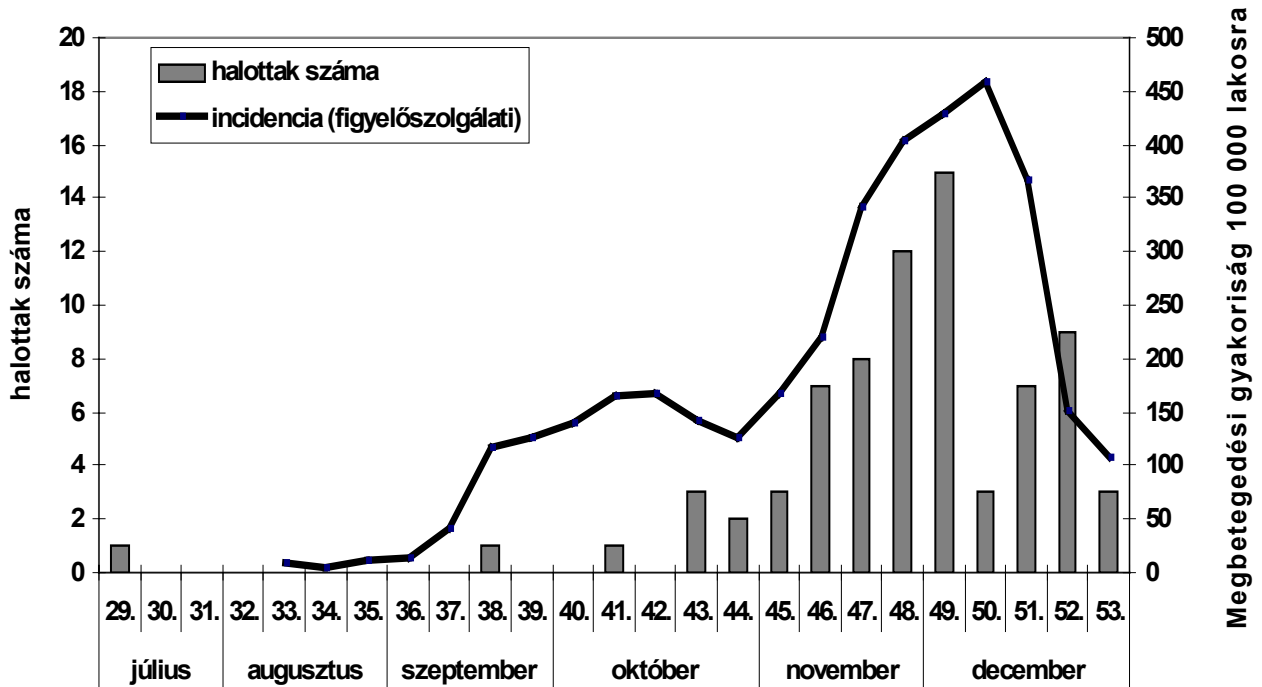
Ezen halálozások időbeli előfordulása a megbetegedés kezdete alapján az 1.sz. ábrán látható, kivéve hat esetet, melyeknél a megbetegedés pontos kezdete nem tisztázott.

A 80 közül 54 esetben már a beteg életében vett mintában igazolták a pandémiás influenzavírus jelenlétét PCR vizsgálattal, 21 esetben csupán a boncanyagban, további öt esetben a beteg életében és halálát követően vett mintában is azonosították a vírust.

A betegek 52,5%-a férfi, 47,5%-a nő volt, a legfiatalabb beteg 10 éves, a legidősebb 93 éves volt (medián életkor 52 év).

1.sz. ábra

A halálozások száma a megbetegedés hete szerint és az influenzaszerű megbetegedéssel orvoshoz fordulók incidenciája, Magyarország, 2010. január 15. (N = 74)

1.sz. táblázat

Az influenza A/H1N1v vírusfertőzéssel összefüggő halálozások száma, megoszlása és a mortalitás korcsoportok szerint, Magyarország, 2010. január 15. (N=80)

Korcsoport	Halálozások		Mortalitás 100 000 lakosra
	szám	(%)	
0-14 éves	1	1,3	0,1
15-29 éves	10	12,5	0,5
30-59 éves	46	57,5	1,1
≥ 60 éves	23	28,8	1,0
Összesen	80	100,0	0,8

2.sz. táblázat

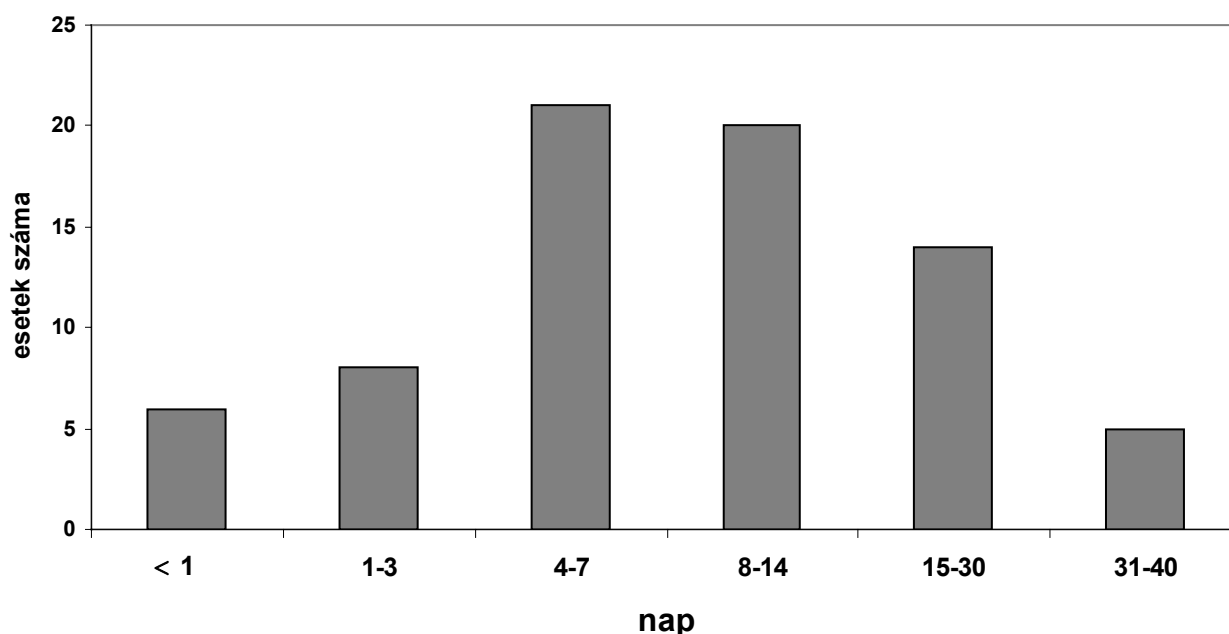
A pandémiás influenza A(H1N1)v vírusfertőzéssel összefüggésbe hozható halálos esetek száma és a halálozás gyakorisága 100 000 lakosra terület szerint, Magyarország, 2010. január 15.

Lakóhely	Halálos esetek száma	Mortalitás 100.000 lakosra
Budapest	9	0,5
Pest	10	0,8
Közép-Magyarország	19	0,7
Fejér	0	0,0
Komárom	6	1,9
Veszprém	3	0,8
Közép-Dunántúl	9	0,8
Győr	4	0,9
Vas	4	1,5
Zala	4	1,4
Nyugat-Dunántúl	12	1,2
Baranya	4	0,9
Somogy	1	0,3
Tolna	2	0,8
Dél-Dunántúl	7	0,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	7	1,0
Heves	4	1,3
Nógrád	0	0,0
Észak-Magyarország	11	0,9
Hajdú- Bihar	2	0,4
Jász-Nagykun-Szolnok	5	1,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4	0,7
Észak-Alföld	11	0,7
Bács-Kiskun	1	0,2
Békés	3	0,8
Csongrád	7	1,7
Dél-Alföld	11	0,8
Ország	80	0,8

A halálos kimenetelű megbetegedésekben a tünetek kezdetétől a halálozásig általában 7 nap telt el – medián: 9 nap. (Hat esetben nem volt adat arra vonatkozóan, hogy a beteg halálát megelőző napokban jelentkezett volna influenzára jellemző tünete, így a megbetegedés kezdete és a halál napja a regisztrált adatok szerint egybeesett.) A megbetegedések több mint negyede (21 eset) 4-7 napig, negyede (20 eset) 8-14 napig tartott. A fennmaradó hat esetben nem volt pontos adat az első tünetek kezdetére vonatkozóan.

2.sz. ábra

Az influenza A(H1N1)v vírusfertőzéssel összefüggésbe hozható halálesetek a megbetegedés időtartama szerint, Magyarország, 2010. január 15. (N = 74)

Az **oltottsági állapotra** vonatkozóan 78 beteg esetében állnak rendelkezésre adatok. A halálozással végződő megbetegedések közül három akkor kezdődött, mikor még nem volt az országban hozzáférhető a pandémiás influenza elleni vakcina. A védőoltási kampány megkezdése után meghalt 75 fő közül 68 (90,7%) **nem részesült** a megbetegedést megelőzően védőoltásban. Hét beteg (9,3%) kapott oltást a megbetegedés előtt, **három** a megbetegedést megelőző **14 napon belül, négy 16-44 nappal a tüneteket megelőzően, így náluk a vakcináció nem volt hatásos**. A négy, utóbb említett beteg közül egy malignus betegségben, egy alkoholizmusban szenvedett, a harmadik pedig 93 éves volt.

27 beteg, az esetek **harmada (36%)**, a megbetegedése során **nem kapott antivirális terápiát**, **14 betegnél (18,7%)** a tünetek kezdetét követő **48 órán belül** kezdték meg azt, **19 betegnél (25,3%) 3-5 napon belül**, **13 betegnél (17,3%) 6-14 napon belül** kezdték meg a kezelést, míg két betegnél (2,7%) az első tünetet követő két hétnél később indították el a célzott gyógyszeres terápiát. A fennmaradó öt beteg antivirális kezelésére vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

Kilenc beteget a halálát megelőzően otthonában ápolták, további egy beteg a kórházba szállítás közben, a mentőben hunyt el. A fennmaradó **70 beteget (87,5%)** a halálát megelőzően **kórházban ápolták**. Közülük **58 beteget (82,8%) intenzív osztályon** kezelték, és **mindegyiküknek gépi lélegeztetésre is szüksége volt**.

A halál közvetlen oka 46 esetben (67,6%) pneumónia/virális pneumónia, két betegnél (3%) bronchopneumónia, hét esetben bakteriális pneumónia (10,3%) volt. 10 esetben (14,7%) légzési, egy-egy esetben többszervi elégtelenség, szepszis, szívinfarktus, illetve epilepsziás roham vezetett a halálhoz, a fennmaradó 12 esetben még nem áll rendelkezésre erre vonatkozó adat.

A meghaltak háromnegyede (74%) krónikus beteg volt (**3. sz. táblázat**). A részletes adatokkal rendelkező 73 beteg közül 54 fő **alapbetegsége** az alábbiak szerint alakult: **15** esetben (20,5%) **cukorbetegség**, **12** esetben (16,4%) **krónikus légzőszervi** betegség (asztma, COPD, légzési apnoe, tüdőfibrosis, emphysema, krónikus bronchitis), **10** esetben (13,7%) **malignus** kórkép, **hét** esetben (9,6%) **szív-érrendszeri**, **öt** betegnél (6,8%) **krónikus idegrendszeri** betegség (spastikus agyideg-bénulás, epilepszia, spastikus tetraplegia, mentális retardáció, Parkinson-kór, alkoholos demencia), **három** esetben (4,1%) **immunszuppresszív** állapot (krónikus mellékvese-elégtelenség, szteroiddal kezelt rheumatoid arthritis, vesetranszplantáció utáni állapot), **egy-egy** esetben **krónikus hepatitis C-fertőzés**, illetve **alkoholos májsugor** volt a vezető alapbetegség. **10**, az előbbieken felsorolt alapbetegségben szenvedő beteg emellett **még elhízott is** volt.

A fennmaradó **19 beteg (26%) anamnézisében nem volt ismert alapbetegség**, közülük **négy várandós** kismama (20, 21, 27 illetve 40 éves), további **kilenc betegnél az elhízás volt az egyetlen kockázati tényező**.

3. sz. táblázat

Az influenza A(H1N1)v vírusfertőzéssel összefüggésbe hozható halálos esetek száma kockázati tényezők és kor szerint, Magyarország 2009. 29. hét - 2010. jan. 15.

Kockázati tényezők	Korcsoport							%
	0 éves	1-4 éves	5-14 éves	15-29 éves	30-64 éves	≥65 éves	Összesen	
Krónikus alapbetegség								
Nincs	-	-	-	2	4	-	6	
várandós	-	-	-	3	1	-	4	
elhízás	-	-	-	1	8	-	9	
összesen	0	0	0	6	13	0	19	26,0
Egy	-	-	1	2	14	8	25	
várandós	-	-	-	-	-	-	0	
elhízás	-	-	-	1	1	1	3	
összesen	0	0	1	3	15	9	28	38,4
Kettő vagy több	-	-	-	-	13	6	19	
várandós	-	-	-	-	-	-	0	
elhízás	-	-	-	-	6	1	7	
összesen	0	0	0	0	19	7	26	35,6
Összesen	0	0	1	9	47	16	73	*

* Hét személyre vonatkozóan még nem áll rendelkezésünkre adat.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2010. január 4-10.** közötti időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző megbetegedések** száma csökkent az előző hetihez képest. Kétszer több **salmonellosis** megbetegedést regisztráltak, mint az előző év 1. hetében (mely azonban csak három munkanapos volt), de a 2004-2008. évek 1. hetét jellemző mediánt is 40%-kal meghaladta a bejelentések száma. A **campylobacteriosis** az előző évek azonos időszakát jellemző középértéknek megfelelő számban fordul elő, a legtöbb bejelentés a főváros mellett Hajdú-Bihar megyéből érkezett. Az 52-53. heti 250 körüli esetszámot követően az **enteritis infectiosa** bejelentések száma a korábbi hetekre jellemző 450 körüli szintre állt vissza, az összes megbetegedés negyedét Borsod-Abaúj-Zemplén megyében észlelték, ahol az előző héten ismertetett idősotthoni tömeges gastroenteritis járványhoz kapcsolódó betegek száma 100 fölé emelkedett.

Hat **új** közösségi **gastroenteritis járványról** érkezett jelentés a héten. A három idősotthont, két kórházat és egy óvodát érintő járvány közül hármat – köztük egy tömeges járványt – a calicivírus, egyet pedig **S.Enteritidis** okozott, a fennmaradó két járvány etiológiája még nem tisztázott.

Egy Vas megyében működő idősotthonban, a fertőzés veszélyének kitett 234 személy közül december 31. óta **45 fő** betegedett meg virális gastroenteritis tüneteivel. A járvány kórokaként a **calicivírust** azonosították.

A salmonellosis járványt egy szegedi óvodában észlelték még karácsony előtt. A 30 expozíciónak kitett személy közül december 20-28. között **14-en** – óvodások, szülők, testvérek, dolgozók – **betegedtek meg** lázas gastroenteritisben, két beteg állapota kórházi ápolást igényelt. 13 beteg valamint egy tünetmentes személy székletéből **S.Enteritidis** tenyésztett ki. A fertőzés terjesztésével a karácsonyi ünnepre készített mézeskalácshoz felhasznált cukros **tojásfehérjét** gyanúsítják.

Az előző heti 11 acut **vírushepatitis** jelentését követően az 1. héten négy újabb fertőzőes eredetű heveny májgyulladás megbetegedést regisztráltak, három megbetegedés etiológiája a laboratóriumi vizsgálat révén tisztázott (**HAV** – 2, **HBV** – 1), a negyedik eset a Pest megyei, területi HAV-járványhoz kapcsolódik.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** bejelentések száma alig változott az előző hetihez képest, a heti esetszám a felét sem érte el a 2004-2008. évek megfelelő középértékének. Az előző hetinek a duplájára emelkedett **varicella** bejelentések száma, de alatta maradt a korábbi évek azonos időszakát jellemző medián értékének. A legtöbb bárányhimlő megbetegedést a fővárosban és Hajdú-Bihar megyében észlelték. **Morbilli**, **pertussis** és **rubeola** megbetegedésről nem érkezett jelentés, csupán négy **parotitis epidemica** esetet diagnosztizáltak.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül az 53. heti három **gennyes meningitist** követően az 1. héten 9 meningitis purulenta került a nyilvántartásba, két megbetegedést tekintve tisztázott az etiológia (**S.pneumoniae**, **B csoportú Streptococcus**).

Hét **Lyme-kór** megbetegedés adatai kerültek a nyilvántartásba, a hét megbetegedés öt területen fordult elő. A betegek első tünetei – egy kivételével – 2009. december 7. és 2010. január 4. között kezdődtek.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

1/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.01.04 - 2010.01.10)

Betegség Disease	1. hét (week)			1 - 1. hét (week)		
	2010.01.04- 2010.01.10.	2008.12.29- 2009.01.04.	Medián 2004-2008	2010.	2009.	Medián 2004- 2008
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	-	°	-	-	°
Salmonellosis	86	# 44	61	86	# 44	61
Dysenteria	2	1	2	2	1	2
Dyspepsia coli	2	-	2	2	-	2
Egyéb E.coli enteritis	-	-	1	-	-	1
Campylobacteriosis	93	44	85	93	44	85
Yersiniosis	-	-	1	-	-	1
Enteritis infectiosa	447	339	678	447	339	678
Hepatitis infectiosa	4	5	7	4	5	7
AIDS	-	-	-	-	-	-
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	-	-	1	-	-
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	27	28	61	27	28	61
Morbilli	-	-	-	-	-	-
Rubeola	-	-	2	-	-	2
Parotitis epidemica	4	1	1	4	1	1
Varicella	937	494	1166	937	494	1166
Mononucleosis inf.	24	7	14	24	7	14
Legionellosis	2	1	1	2	1	1
Meningitis purulenta	9	2	2	9	2	2
Meningitis serosa	2	1	1	2	1	1
Encephalitis infectiosa	2	-	2	2	-	2
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	-	-	-
Lyme-kór	7	3	4	7	3	4
Listeriosis	-	-	-	-	-	-
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	1	-	-	1	-	-
Ornithosis	-	-	-	-	-	-
Q-láz	-	1	-	-	1	-
Tularemia	2	1	2	2	1	2
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	1	-	-	1	-
Malária	-	-	-	-	-	-
Toxoplasmosis	3	3	5	3	3	5

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(°) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2010.01.12.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

1/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.01.04.-2010.01.10.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	15	-	19	27	1	6	166	2	2	2	-
Baranya	-	-	2	1	-	-	37	2	-	-	-
Bács-Kiskun	7	-	1	19	-	1	50	4	-	-	-
Békés	4	-	2	18	-	-	6	-	1	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	-	1	111	-	-	43	-	1	-	-
Csongrád	9	-	9	37	-	3	53	-	-	-	-
Fejér	5	-	4	27	-	1	83	1	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	5	-	4	8	-	2	31	-	1	1	1
Hajdú-Bihar	9	-	18	4	-	3	95	2	-	-	-
Heves	3	2	1	12	1	-	30	4	1	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	2	-	1	22	-	-	69	-	-	-	1
Komárom-Esztergom	1	-	2	14	-	2	26	-	-	-	-
Nógrád	1	-	3	13	-	-	16	-	-	2	-
Pest	6	-	7	21	1	3	88	3	2	1	-
Somogy	4	-	1	45	-	1	23	3	1	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	-	4	1	1	-	1	1	-	-	2
Tolna	-	-	2	24	-	-	42	-	-	-	-
Vas	7	-	7	8	-	2	20	2	-	1	-
Veszprém	3	-	4	33	-	3	32	-	-	-	-
Zala	2	-	1	2	-	-	26	-	-	-	-
Összesen (total)	86	2	93	447	4	27	937	24	9	7	4
Előző hét (previous week)	93	1	133	#260	11	30	435	13	3	10	1

(+) Előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2010.01.12.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tiszti főorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tiszti főorvos:

dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

OTH Nyomda csoportvezető:

Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)